

- Metinde Dil ve Anlatım
- Söz Sanatları
- Öznel ve Nesnel Yargılar
- Düşünceyi Geliştirme Yolları

Adı-Soyadı: .....

Sınıfı/No: .....

Tarih: .....

ETKİNLİK 1: DİL VE ANLATIM

Aşağıdaki metinlerle ilgili verilen bilgiler doğruysa "D", yanlışsa "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

1. Gölün kenarında dinlenen yaşlı kaplumbağanın yanına genç bir tavşan geldi. Tavşan kikir kikir gülererek kaplumbağayı hafife aldı ve "Benim adım rüzgâr, göz açıp kapayıncaya kadar seni geçirim!" diye böbürlendi. Kaplumbağa hiç istifini bozmadan usulca başını kaldırdı: "Yavaş gitmek her zaman kaybetmek değildir genç dostum, önemli olan menzile varmaktır." diyerek vavas adımlarla yoluna devam etti.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
İkilemeye yer verilmiştir.		
Bilgi verici bir metinden alınmıştır.		
Benzetme yapılmıştır.		
Deyim kullanılmıştır.		
Tamamen nesnel bir anlatım kullanılmıştır.		

2. Çöller, gündüzleri kavurucu sıcaklara, geceleri ise dondurucu soğuklara sahne olur. İklimin bu sertliği nedeniyle çöller, ormanlara göre çok daha az canlı türüne ev sahipliği yapar. Bu zorlu şarta rağmen çöllerde kaktüs, çöl faresi ve deve gibi birçok canlı hayatta kalmayı başarır. Özellikle develer, hörgüçlerinde yağ depolayarak günlerce susuzluğa dayanabilen mucizevi yaratıklardır.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
Zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır.		
Örneklendirme yapılmıştır.		
Kişileştirme sanatı yapılmıştır.		
Karşılaştırma yapılmıştır.		
Olay anlatan (öyküleyici) bir metindir.		

2. Çöller, gündüzleri kavurucu sıcaklara, geceleri ise dondurucu soğuklara sahne olur. İklimin bu sertliği nedeniyle çöller, ormanlara göre çok daha az canlı türüne ev sahipliği yapar. Bu zorlu şarta rağmen çöllerde kaktüs, çöl faresi ve deve gibi birçok canlı hayatta kalmayı başarır. Özellikle develer, hörgüçlerinde yağ depolayarak günlerce susuzluğa dayanabilen mucizevi yaratıklardır.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
Masal tekerlemesi ile başlamıştır.		
Mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır.		
İkileme kullanılmıştır.		
Deyime yer verilmiştir.		
Sebebi-sonuç ilişkisi içeren cümle vardır.		

ETKİNLİK 2: DİL VE ANLATIM

Aşağıdaki numaralandırılmış cümlelerden oluşan metinlerle ilgili yargılar doğruysa "D", yanlışsa "Y" işaretleyiniz.

1. (I) Mars, Güneş Sistemi'ndeki en çok merak edilen gezegenlerden biridir. (II) Yüzeyindeki demir oksit nedeniyle kızılımsı bir renge sahip olduğundan ona "Kızıl Gezegen" de denir. (III) Mars'ın atmosferi, Dünya'nın atmosferine kıyasla oldukça incedir. (IV) Son yıllarda gönderilen uzay araçları, bu gezegende eskiden su bulunduğu dair kanıtlar toplamıştır. (V) Bence insanoğlu çok yakın bir gelecekte Mars'ta koloniler kurmayı başaracaktır.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
I numaralı cümlede abartma sanatı yapılmıştır.		
II numaralı cümlede sebep-sonuç ilişkisi vardır.		
III numaralı cümlede karşılaştırma yapılmıştır.		
IV numaralı cümlede amaç-sonuç ilişkisi vardır.		
V numaralı cümlede öznel bir anlatım söz konusudur.		

2. (I) Yaşlı çınar ağacının yaprakları, sonbaharın gelişiyle sararıp dökülmeye başlamıştı. (II) Rüzgâr sertçe estikçe kurumuş yapraklar birer birer toprağa karışıyordu. (III) Minik serçe, kışın habercisi olan bu soğuk havada yiyecek bulmakta çok zorlanıyordu. (IV) Çınar ağacı serçeye acıyarak, "Kovuğuma saklan da soğuktan korun bari." dedi. (V) Serçe, ağacın bu sıcacık ve içten teklifi karşısında havalara uçtu.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
I numaralı cümlede eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.		
II numaralı cümlede ikileme bulunmaktadır.		
III numaralı cümlede tanımlama yapılmıştır.		
IV numaralı cümlede konuşurma (intak) sanatı yapılmıştır.		
V numaralı cümlede deyim kullanılmıştır.		

3. (I) Geri dönüşüm, atık malzemelerin çeşitli işlemlerden geçirilerek yeni ürünlere dönüştürülmesidir. (II) Kâğıt, cam, plastik ve metal gibi maddeler günlük hayatta kolaylıkla geri dönüştürülebilir. (III) Eğer atıkları doğaya atmak yerine geri dönüşüm kutularına atarsak, çevremizi korumuş oluruz. (IV) Üstelik geri dönüşüm sayesinde doğal kaynaklarımız hızla tükenmekten kurtulur. (V) Her duyarlı vatandaşın bu muhteşem doğa hareketine katılması gerektiğine yürekten inanıyorum.

Metinle İlgili Yargılar	D	Y
I numaralı cümlede eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.		
II numaralı cümlede ikileme bulunmaktadır.		
III numaralı cümlede tanımlama yapılmıştır.		
IV numaralı cümlede konuşurma (intak) sanatı yapılmıştır.		
V numaralı cümlede deyim kullanılmıştır.		